

V Bruseli 5. apríla 2022
(OR. fr, en)

7769/22

JEUN 39
EDUC 114
SPORT 21
ENV 308
ONU 48

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	7053/22
Predmet:	Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade – Podpora angažovanosti mladých ľudí ako aktérov zmeny s cieľom chrániť životné prostredie

Delegáciám v prílohe zasielame uvedené závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade, ktoré schválila Rada pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport 5. apríla 2022.

Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade – Podpora angažovanosti mladých ľudí ako aktérov zmeny s cieľom chrániť životné prostredie

RADA A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV ZASADAJÚCI V RADE,

PRIPOMÍNAJÚC TIETO SKUTOČNOSTI:

1. Európsky cieľ v oblasti mládeže č. 10 pripojený k stratégii EÚ pre mládež s názvom „Udržateľná zelená Európa“ si kladie za cieľ „Dosiahnuť stav spoločnosti, v ktorej budú všetci mladí ľudia environmentálne aktívni, vzdelaní a schopní docieľiť v každodennom živote zmenu“;
2. V Agende 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie Spojených národov¹ sa uznáva, že mladí ľudia sú „rozhodujúcimi činiteľmi zmeny“ v oblasti udržateľného rozvoja. Okrem toho Svetový akčný program OSN pre mládež² podporuje mladých ľudí, aby sa aktívne zúčastňovali na živote spoločnosti;
3. Európska únia je odhodlaná plniť Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie Spojených národov a jej ciele udržateľného rozvoja s cieľom budovať svet zajtrajška spôsobom, v rámci ktorého sa bude väčší dôraz klásť na ekológiu, mier a spravodlivosť³;

¹ Rezolúcia č. 70/1, ktorú Valné zhromaždenie prijalo 25. septembra 2015. Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj.

² Svetový akčný program Organizácie Spojených národov pre mládež, jún 2010:
<https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/wpay2010.pdf>

³ Závery Rady, Budovanie udržateľnej Európy do roku 2030 (10. decembra 2019):
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14835-2019-INIT/sk/pdf>
Závery Rady, Komplexný prístup k urýchleniu vykonávania Agendy OSN 2030 pre udržateľný rozvoj – obnova k lepšiemu po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 (22. júna 2021) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9850-2021-INIT/sk/pdf>

4. Európska únia a jej členské štáty sú plne odhodlané dodržiavať Parížsku dohodu prijatú na parížskej konferencii Organizácie Spojených národov o zmene klímy (COP 21) v decembri 2015. Európska únia v záujme dosiahnutia účelu a cieľov Parížskej dohody Európska únia zdôrazňuje význam všetkých šiestich prvkov opatrení na posilnenie akcieschopnosti v oblasti klímy, uznáva kľúčovú úlohu mladých ľudí ako aktérov zmeny v oblasti klímy a vyzýva, aby sa mladí ľudia ešte viac zapájali do politiky v oblasti zmeny klímy na medzinárodnej, európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni a do realizácie potenciálu opatrení zameraných na posilnenie akcieschopnosti v oblasti klímy;
5. Ochrana životného prostredia je kľúčovým cieľom Európskej únie, prostredníctvom ktorého sa zabezpečí najmä „vysoká úroveň ochrany životného prostredia a zlepšenie jeho kvality“⁴ a dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050⁵;
6. Európsky rok mládeže 2022⁶, ktorého cieľom je zintenzívniť úsilie Európskej únie, členských štátov a regionálnych a miestnych orgánov o podporu mladých ľudí a spoluprácu s nimi po odznení pandémie, je určený aj na podporu nových príležitostí a možností, ktoré ponúka zelená a digitálna transformácia. Obe transformácie by mali byť inkluzívne a mali by sa zamerať na integráciu mladých ľudí s nedostatkom príležitostí;

⁴ Článok 3 Zmluvy o Európskej únii.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy)

⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku mládeže (2022) (Ú. v. EÚ L 462, 28.12.2021, s. 1–9).

7. Európska zelená dohoda⁷ je plánom ako v Európskej únii vytvoriť udržateľnú spoločnosť zabezpečením spravodlivej a inkluzívnej transformácie pre všetkých. Zdôrazňuje sa v nej, že je potrebné zamerať sa na najvzdialenejšie regióny, ktoré sú obzvlášť citlivé na zmenu klímy a zraniteľné pri prírodných katastrofách.

VEDOMÍ SI TÝCHTO SKUTOČNOSTÍ:

8. Zvyšuje sa informovanosť mladých ľudí a ich záujem zapojiť sa do problematiky udržateľného rozvoja, najmä pokiaľ ide o životné prostredie a klímu⁸. Mladí ľudia sa silne mobilizujú na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej, európskej a medzinárodnej úrovni, pričom sa venujú zvyšovaniu informovanosti o environmentálnych otázkach vrátane zmeny klímy prostredníctvom podporných akcií, klimatických pochodov, online mobilizačných kampaní a ďalších nástrojov;
9. Mnohí mladí ľudia podporujú dôrazné environmentálne opatrenia a opatrenia zamerané na boj proti zmene klímy⁹ a strate biodiverzity. Niektorí z nich v praxi uplatňujú postupy šetrné k životnému prostrediu, ktoré môžu slúžiť ako vzor pre zvyšok spoločnosti. Mladí delegáti z celého sveta vrátane všetkých členských štátov Európskej únie na konferencii COP 26 v Glasgowe predstavili manifest Youth4Climate, v ktorom svetových lídrov vyzvali, aby konali¹⁰;

⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Európska zelená dohoda. COM/2019/640 final.

⁸ Európska komisia, bleskový prieskum Eurobarometra 478 (2019), How do we build a stronger, more united Europe? The views of young people : report (Ako vybudovať silnejšiu, jednotnejšiu Európu? Názory mladých ľudí: správa.) <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/99cb705b-fa13-11e9-8c1f-01aa75ed71a1/language-en>

⁹ Celoeurópsky prieskum, Hlavná správa zameraná na niekoľko krajín, #Climate of change, 2021: https://eeb.org/wp-content/uploads/2021/04/IPSOS-Multi-Country-Report-complete.FINAL_.pdf

¹⁰ Youth4Climate Manifesto je výsledkom podujatia Youth4Climate: Driving Ambition (Mládež za klímu: posilnenie ambícií), ktoré usporiadala talianska vláda. Obsahuje nápady a konkrétne návrhy týkajúce sa niektorých najnaliehavejších otázok z programu v oblasti klímy vrátane vzdelávania zameraného na udržateľný rozvoj.

10. Úroveň mobilizácie a angažovanosti mladých ľudí býva individuálna: vysoká úroveň vzdelávacieho¹¹, kultúrneho a sociálneho kapitálu zvyčajne zodpovedá vyššej miere angažovanosti;
11. V dôsledku celosvetovej zdravotnej krízy spôsobenej ochorením COVID-19 a dočasného spomalenia globálnej ekonomickej činnosti, ktoré mali významné hospodárske a sociálne dôsledky, najmä pre mladých ľudí, sa odhalil priamy vplyv určitých ľudských činností na životné prostredie¹². Rôzne národné a európske stimulačné balíky a plány na prekonanie krízy sú príležitosťou udávať tempo udržateľnej a ekologickej transformácie, pričom všetci mladí ľudia by ako aktéri zmeny mali mať príležitosť plne sa do tejto transformácie zapojiť.

DOMNIEVAJÚ SA, ŽE:

12. Je dôležité zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia, bez ohľadu na faktory, ako sú pohlavie, zdravotné postihnutie, úroveň vzdelania, sociálne a hospodárske zázemie, krajina pôvodu alebo miesto pobytu, pochopili výzvy udržateľného rozvoja a aby si uvedomovali dôsledky rozhodnutí, opatrení a voľby životného štýlu na životné prostredie, biodiverzitu a klímu. Všetky generácie vrátane mladých ľudí by mali mať potrebné kompetencie, aby vedeli uskutočniť náležité kroky;
13. Mladí ľudia by mali mať spoľahlivé informácie a údaje založené na dôkazoch, aby sa mohli plne angažovať, aby mohli prijímať informované rozhodnutia o výzvach a riešeníach v oblasti životného prostredia, biodiverzity a zmeny klímy a aby mohli rozvíjať a posilňovať svoje zručnosti v oblasti kritického myslenia. Malo by sa vyvinúť úsilie v boji proti dezinformáciám o životnom prostredí a zmene klímy;

¹¹ David E. Campbell, What is the impact of education on civic and social engagement? (Ako vplýva vzdelávanie na občiansku a sociálnu angažovanosť?) Measuring the effects of education on health and civic engagement (Meranie účinkov vzdelávania na zdravie a občiansku angažovanosť) Proceedings of the Copenhagen symposium (Zborník z kodaňského sympózia), OECD 2006, <https://www.oecd.org/education/innovation-education/37425694.pdf>

¹² Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC), Zmena klímy 2021: Prírodovedecký základ: https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_SPM_final.pdf

14. Je tiež dôležité podporovať dialóg medzi mladými ľuďmi a medzigeneračný dialóg o etických otázkach týkajúcich sa udržateľného rozvoja, ochrany životného prostredia a rešpektovania živých bytostí tým, že sa otvorí priestor na diskusie, aby mladí ľudia a spoločnosť ako celok mohli uvažovať o hodnotách a kontroverzných otázkach, ktoré súvisia s touto problematikou;
15. Úsilie o mobilizáciu mladých ľudí v otázkach životného prostredia, a pokiaľ ide o opatrenia na boj proti zmene klímy, znečisteniu a strate biodiverzity by sa malo odraziť v miestnych, regionálnych, vnútroštátnych a európskych verejných politikách. Tieto opatrenia by mali nielen čo najviac napĺňať očakávania mladých ľudí, ale mali by im tiež poskytnúť príležitosť zapojiť sa aktívne a zmysluplne do prípravy a vykonávania týchto politik;
16. Na zapojenie mladých ľudí do environmentálnych opatrení je potrebné zvyšovanie informovanosti a formálne, neformálne alebo informálne vzdelávanie o environmentálnych otázkach už od útleho veku;
17. Aby mohli mladí ľudia vrátane tých s nedostatkom príležitostí bez obmedzení predkladať a rozvíjať praktické riešenia environmentálnych problémov, mala by sa im poskytnúť podpora pri realizácii ich dobrovoľníckych alebo podnikateľských projektov, ako aj praktická podpora a technická pomoc, a tiež podpora z verejných grantov alebo súkromných investícií.

ZDÔRAZŇUJÚ, ŽE:

18. Je dôležité podnecovať všetkých mladých ľudí, aby sa zapojili do formovania života svojich miestnych komunít vrátane, ak je to možné, inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy, mládežníckych organizácií a organizácií zameraných na prácu s mládežou, ako aj miestnych a regionálnych orgánov, aby mohli byť aktérmi a hnacou silou zmien, ktoré zlepšujú ochranu životného prostredia a pomáhajú bojovať proti zmene klímy a strate biodiverzity;
19. Spolupráca medzi subjektmi s rozhodovacou právomocou, inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy, mládežníckymi organizáciami a organizáciami zameranými na prácu s mládežou a inými zainteresovanými stranami v oblasti životného prostredia je kľúčom k podpore zapojenia mladých ľudí a k tomu, aby mohli konať. Mala by sa podporovať vzájomná dôvera a spolupráca v rozhodovacích procesoch týkajúcich sa životného prostredia;
20. V rozhodovacích procesoch zameraných na ochranu životného prostredia by sa mala zohľadňovať medzigeneračná solidarita a spravodlivosť, aby prínosy pre súčasné generácie neboli v rozpore s právami budúcich generácií.

KONŠTATUJÚ, ŽE:

21. Myšlienky a názory mladých ľudí, ktoré odznali na konferencii EÚ s mládežou v januári 2022 na začiatku 9. kola dialógu EÚ s mládežou, sa týkali nasledovných oblastí:

- a) *Identifikovalo sa päť oblastí činnosti. Je potrebné, aby počas 9. kola dialógu EÚ s mládežou mladí ľudia a subjekty s rozhodovacou právomocou uvažovali a pracovali v rámci týchto konkrétnych oblastí s cieľom pripraviť konkrétne návrhy.*
- b) *Po prvé, pokiaľ ide o oblasť informácií a vzdelávania, zručnosti získané neformálnym vzdelávaním musia byť uznané za plnohodnotný vzdelávací proces. Miestne orgány a mládežnícke organizácie sú zodpovedné za spoluprácu s cieľom poskytnúť mladým ľuďom príležitosť dozvedieť sa viac o životnom prostredí a nájsť riešenia. Vzdelávanie je najcennnejšou investíciou do demokracie.*
- c) *V oblasti činnosti a posilnenia akcieschopnosti musia mladí ľudia dostať príležitosť zohrávať aktívnu úlohu pri rozhodovaní, ktoré ovplyvní ich životy a životy budúcich generácií. Mladí ľudia musia byť súčasťou rozhodovacieho procesu na všetkých úrovniach. Veľmi často sú prehliadaní a nedostatočne zastúpení, hoci vyjadrujú nápady a obavy, ktoré by mali byť zaujímavé pre vedúcich činiteľov s rozhodovacou právomocou.*

- d) *Pokiaľ ide o správu vecí verejných, mladí ľudia do 30 rokov predstavujú menej ako 2,6 % poslancov národných parlamentov. Je potrebné zabezpečiť, aby sa samotná prítomnosť mládeže nezneužívala ako dôkaz ich zapojenia. Existujúcim mechanizmom, ako sú dialóg EÚ s mládežou a Európsky parlament mládeže, je potrebné poskytnúť účinné nástroje, aby mohli fungovať ako rozhodovacie štruktúry. Počas 9. kola dialógu EÚ s mládežou je potrebné pracovať udržateľným a inkluzívnym spôsobom v záujme účasti mladých ľudí na rozhodovacom procese. Je tiež kľúčové, aby mladí ľudia mali dostatočnú podporu, finančné prostriedky a informácie na to, aby sa mohli zmysluplne zapojiť. Je potrebné preskúmať participatívne procesy na vnútroštátnej úrovni s cieľom zabezpečiť, aby boli čo najudržateľnejšie a najinkluzívnejšie.*
- e) *V oblasti mobility a solidarity sa pozorovaním zistilo, že mobilita nie je rovnako dostupná alebo možná pre všetkých mladých ľudí. Výskum nám umožňuje lepšie identifikovať tých mladých ľudí, ktorí sa nezúčastňujú na programoch mobility. Je potrebné prejsť na účinnejšie postupy, ktoré spoločnosti pomôžu lepšie pochopiť programy solidarity a osloviť všetkých jej členov.*
- f) *V neposlednom rade sa môže zdať, že prístup k infraštruktúre je menej dôležitou oblasťou, existuje však úzke prepojenie medzi infraštruktúrou a kvalitou života a vzdelávaním mladých ľudí. Rozhodovanie mladých ľudí ovplyvňuje aj to, či pochádzajú z vidieckej alebo mestskej oblasti. Vo vidieckych oblastiach je verejná doprava skutočnou výzvou. Problémy s dopravou môžu viesť k izolácii mladých ľudí. Vylúčenie určitých skupín mladých ľudí preto nemôže viesť k dosiahnutiu inkluzívnej spoločnosti. Je potrebné zabezpečiť udržateľné a cenovo dostupné alternatívy pre všetkých.*

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY V SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY A NA PRIMERANÝCH ÚROVNIACH:

22. Podporovali prácu s mládežou, mládežnícke a environmentálne organizácie a iných príslušných odborníkov a zainteresované strany pri poskytovaní informácií mladým ľuďom a umožnili im šíriť spoľahlivé, presné a kvalitné informácie a údaje o zmene klímy, strate biodiverzity, znečistení a iných environmentálnych otázkach na základe vedeckých poznatkov, ktoré budú vhodné pre cieľové skupiny rôzneho veku a z rôznych prostredí a tiež prispôsobené jednotlivým geografickým prostrediam vrátane ostrovného alebo tropického prostredia;
23. Poskytovali subjektom v oblasti formálneho vzdelávania a odbornej prípravy a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa – vrátane pracovníkov s mládežou – príležitosti na odbornú prípravu a odborné vzdelávanie prostredníctvom interaktívnych a praktických vzdelávacích metód a prístupov zameraných na riešenia s cieľom lepšie informovať, vzdelávať a podporovať mladých ľudí, pokiaľ ide o environmentálne a sociálne otázky, ako aj o zmenu klímy;
24. Lepšie vybavili mladých ľudí potrebnými kompetenciami, aby boli schopní pochopiť environmentálne otázky a konať v tejto oblasti, a to prostredníctvom formálneho vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa;
25. V prípade potreby povzbudzovali deti a mladých ľudí, aby nadväzovali kontakt s prírodou a aby im to umožňovali prostredníctvom konkrétnych činností, a aby tiež rozvíjali ekologické iniciatívy s podporou príslušných zainteresovaných strán v oblasti životného prostredia. Takýto kontakt je kľúčom k zvyšovaniu informovanosti o otázkach klímy a biodiverzity;

26. Podporovali rozvoj partnerstiev medzi sektormi vzdelávania, mládeže, športu¹³ a kultúry, ako aj všetkými relevantnými sektormi, s cieľom vypracovať prierezové, koordinované a komplementárne prístupy k otázkam životného prostredia, straty biodiverzity a zmeny klímy zamerané na zvyšovanie informovanosti a založené na vzdelávaní;
27. Podnecovali a podporovali zavádzanie inkluzívnych činností partnerského učenia zameraných na mládež a výmenu najlepších postupov v otázkach životného prostredia a zmeny klímy, ako sú programy mladých ambasádorov a mentorské programy alebo činnosti odbornej prípravy a spolupráce (TCA, Erasmus+) a vytváranie sietí (NET, Európsky zbor solidarity) s cieľom zvýšiť informovanosť všetkých mladých ľudí vrátane tých s nedostatkom príležitostí, a nabádali ich, aby podnikli kroky na ochranu životného prostredia a riešili zmenu klímy;
28. Podporovali vhodné vzdelávanie a odbornú prípravu pracovníkov s mládežou s cieľom zabezpečiť, aby boli aktivity pre mladých ľudí, pri príprave ktorých sami pomáhali, šetrné k životnému prostrediu a udržateľné. Ďalej rozvíjali vhodné iniciatívy v oblasti práce s mládežou zamerané na zapojenie mladých ľudí do environmentálnych otázok, najmä pokiaľ ide o riešenie zmeny klímy a zachovanie biodiverzity;
29. Nabádali a podporovali verejné orgány, súkromný sektor a občiansku spoločnosť, aby uznávali a využívali angažovanosť mladých ľudí v oblasti ochrany životného prostredia, ako aj prierezové kompetencie, najmä sociálne zručnosti, ktoré takto získali;

¹³ [Záver Rady o športe, ktorý stimuluje zmenu správania a prechod na udržateľný rozvoj, zo 4. apríla 2022.]

30. Chránili a vytvárali udržateľný¹⁴ dlhodobý, bezpečný, prístupný a inkluzívny priestor občianskej spoločnosti pre spoluprácu s miestnymi, regionálnymi, národnými, európskymi a medzinárodnými politickými činiteľmi, v ktorých budú bez ohľadu na ich vek vypočuté názory mladých ľudí, ich obavy alebo návrhy opatrení na ochranu životného prostredia a boj proti zmene klímy, s cieľom aby nemali len poradný hlas, ale aby sa mohli aktívne zúčastňovať na rozhodovaní v týchto oblastiach;
31. Podporovali mladých výskumných pracovníkov a ich prácu v oblasti udržateľného rozvoja s cieľom riešiť environmentálne výzvy, a to čiastočne preto, aby boli vzorom pre mladých ľudí a tiež preto, aby sa podporilo a propagovalo priamejšie zdieľanie výsledkov výskumu s mladými ľuďmi, čím sa im poskytne možnosť konať;
32. Podporovali vytvorenie odkazov na odbornú prípravu v otázkach klímy, životného prostredia a udržateľnosti pre všetky vekové skupiny a pre akúkoľvek úroveň alebo typ učenia sa, vzdelávania a odbornej prípravy.

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A EURÓPSKU KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÍSLUŠNÝCH PRÁVOMOCÍ A NA PRIMERANÝCH ÚROVNIACH DODRŽIAVAJÚC ZÁSADU SUBSIDIARITY:

33. Zohľadňovali osobitné potreby a názory všetkých mladých ľudí, najmä mladých ľudí s nedostatkom príležitostí, v miestnych, regionálnych, vnútroštátnych a európskych politikách a programoch v oblasti životného prostredia, najmä tých, ktoré sa zaoberajú zmenou klímy a zachovaním biodiverzity, a to podporou ich účasti na tvorbe a vykonávaní týchto politík a programov;

¹⁴ Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o ochrane a vytváraní priestoru občianskej spoločnosti pre mladých ľudí uľahčujúceho zmysluplnú účasť mládeže, Ú. v. EÚ C 501I, 13.12.2021, s. 19 – 23.

34. Podporovali iniciatívy mladých ľudí a mládežníckych organizácií zamerané na prípravu a uskutočňovanie činností a kampaní, a to aj digitálnych, na zvyšovanie informovanosti o klíme, znečistení, biodiverzite a iných environmentálnych otázkach, a učili sa z nich;
35. Uznávali a podporovali, v náležitých prípadoch aj finančne, akcie a programy v oblasti životného prostredia iniciované a vedené mladými ľuďmi, najmä tie, ktoré sa zameriavajú na boj proti zmene klímy a zachovanie biodiverzity, aby mladí ľudia mohli byť hybnou silou zmien v spoločnosti ako celku, ako aj vo svojich inštitúciách vzdelávania a odbornej prípravy, inštitúciách vysokoškolského vzdelávania, mládežníckych organizáciách a organizáciách zameraných na prácu s mládežou, miestnych komunitách a medzi svojimi rovesníkmi;
36. Podporovali dobrovoľnícke činnosti mládeže zamerané na environmentálne otázky, najmä tie, ktoré sa zameriavajú na riešenie zmeny klímy a zachovanie biodiverzity, a uľahčili prístup k týmto činnostiam tým, že cielene zabezpečia, aby boli tieto ponuky široko dostupné a aby sa o nich informovalo na príslušných portáloch na úrovni členských štátov a na úrovni EÚ, ako sú napríklad Európsky portál pre mládež a cez iné relevantné kanály. Podporovali dobrovoľnícke aktivity spájajúce miestnu alebo národnú dobrovoľnícku činnosť s nadnárodnou dobrovoľníckou činnosťou tým, že v náležitých prípadoch budú stimulovať synergie a komplementárnosť medzi národnými systémami a činnosťami vrátane vnútroštátnych systémov a činností v oblasti dobrovoľníckej práce alebo verejnoprospešných činností, ak existujú, a systémami dobrovoľníckej činnosti na úrovni EÚ s cieľom prehĺbiť angažovanosť mladých dobrovoľníkov, rozšíriť ich kompetencie a posilniť ich pocit príslušnosti k Európskej únii;

37. Tam, kde je to vhodné, investovali do ekologického hospodárstva a podporovali mladých ľudí pri získavaní potrebných kompetencií a uľahčili im prístup k odbornej príprave, ktorá ich pripraví na zelené pracovné miesta v budúcnosti;
38. V príslušných prípadoch podporovali mladých podnikateľov, ktorí sa snažia rozvíjať projekty so zameraním na praktické riešenia environmentálnych otázok, najmä pokiaľ ide o zmenu klímy a zachovanie biodiverzity; Venovali osobitnú pozornosť projektom vypracovaným mladými ľuďmi s nedostatkom príležitostí, ktorí čelia dodatočným ťažkostiam pri zakladaní podnikov;
39. V príslušných prípadoch vypracovali mentorské programy pod vedením odborníkov a podnikateľov, ktorí sa aktívne zapájajú do hľadania environmentálnych riešení, najmä riešení zameraných na zachovanie biodiverzity a boj proti zmene klímy, s cieľom poskytnúť podporu a usmernenie mladým ľuďom, ktorí chcú zohrávať aktívnu úlohu v tejto oblasti;
40. Zvýšili informovanosť mladých Európanov o environmentálnych politikách a iniciatívach OSN a ich účasť na nich posilnením spolupráce s príslušnými nástrojmi OSN, ako sú Program OSN pre životné prostredie (UNEP), Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC), Rozvojový program Organizácie Spojených národov (UNDP) a Dohovor o biologickej diverzite (CBD).

VYZÝVAJÚ EURÓPSKU KOMISIU, ABY:

41. Zabezpečila, aby všetci mladí ľudia boli schopní pochopiť a osvojiť si Európsku zelenú dohodu a iniciatívy, ktoré z nej vyplývajú (ako napríklad Nový európsky Bauhaus¹⁵) a rôzne európske environmentálne programy. Aktívne propagovala všetky aspekty Európskeho klimatického paktu medzi všetkými mladými ľuďmi;
42. Zabezpečila, aby boli verejné konzultácie o európskych environmentálnych politikách prístupné mladým ľuďom, mládežníckym organizáciám a organizáciám zameraným na prácu s mládežou a aby prostredníctvom týchto konzultácií poskytla občanom aj zainteresovaným stranám príležitosť vyjadriť svoje stanoviská pred dokončením svojich legislatívnych návrhov. Rovnako podporovala zmysluplnú účasť mladých ľudí a mládežníckych organizácií na iniciatívach zameraných na participáciu občanov, ktoré patria medzi misie Európskej únie¹⁶;
43. Podporovala európske príležitosti na mobilitu a iniciatívy v oblasti životného prostredia v kontexte programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity a stimulovala ich vytváranie s cieľom zabezpečiť, aby sa všetci mladí ľudia, ktorí si to želajú, mohli aktívne angažovať v záležitostiach životného prostredia vrátane mladých ľudí s nedostatkom príležitostí, a to najmä z najvzdialenejších regiónov, ako aj z ostrovných regiónov a vidieckych a odľahlých oblastí. Zabezpečila, aby sa v týchto iniciatívach uprednostnili spôsoby dopravy šetrné k životnému prostrediu s cieľom znížiť uhlíkovú stopu projektov mobility mladých ľudí a zároveň zabezpečila, aby boli prispôsobené potrebám najvzdialenejších regiónov, ktoré čelia obmedzeniam z dôvodu ich odľahlosti;

¹⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Nový európsky Bauhaus, COM(2021) 573 final.

¹⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o európskych misiách, COM/2021/609 final.

44. V spolupráci s mládežníckymi organizáciami a mladými ľuďmi vykonávala činnosti partnerského učenia zamerané na zapojenie mladých ľudí, pokiaľ ide o environmentálne otázky, ochranu a obnovu biodiverzity a boj proti zmene klímy a znečisteniu, s cieľom identifikovať existujúce najlepšie postupy v rámci členských štátov a uľahčiť výmenu týchto postupov medzi členskými štátmi.

VYZÝVAJÚ VŠETKY ZAJAINTERESOVANÉ STRANY, KTORÉ SA ZÚČASTŇUJÚ NA EURÓPSKÝCH INICIATÍVACH SPOLUPRÁCE V OBLASTI MLÁDEŽE, ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZMENY KLÍMY, ABY:

45. Pripravili dobrovoľnícke činnosti zamerané na environmentálne otázky pre účastníkov Európskeho zboru solidarity a ďalších národných alebo medzinárodných dobrovoľníckych programov; zvyšovali informovanosť všetkých dobrovoľníkov bez ohľadu na to, v akých oblastiach pôsobia, o environmentálnych otázkach a vplyve ich misií na životné prostredie, aby v rámci týchto činností mohli dávať pozor najmä na svoju uhlíkovú stopu;
46. Posilnili európsku spoluprácu prostredníctvom výmeny nástrojov a najlepších postupov v oblasti angažovanosti mladých ľudí a účasti na environmentálnych činnostiach na európskej úrovni, najmä pokiaľ ide o boj proti zmene klímy a znečisteniu a zachovanie biodiverzity, a to aj plným využitím možností, ktoré ponúka program Erasmus+, Európsky zbor solidarity a ďalšie relevantné finančné nástroje EÚ.

a) REFERENCIE

Pri prijímaní týchto záverov Rada a zástupcovia vlád členských štátov zasadajúci v Rade vzali na vedomie tieto dokumenty:

- European Parliament, 2021 Youth Ideas Report For The Conference On The Future Of Europe (Európsky parlament, Nápady mladých ľudí pre Konferenciu o budúcnosti Európy, správa za rok 2021) https://european-youth-event.europarl.europa.eu/wp-content/uploads/2021/10/2021_EYE_Report-Booklet_A5_20-10-Accessible.pdf
- United Nations, Resolution 70/1, Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (Rezolúcia Organizácie Spojených národov č. 70/1, Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj): https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Európsky ekologický dohovor COM/2019/640 final.
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 COM(2020) 380 final.
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Európsky klimatický pakt, COM(2020) 788 final.
- Organizácia Spojených národov, 2015, Parížska dohoda: [PRIJATIE PARÍŽSKEJ DOHODY – znenie Parížskej dohody v angličtine \(unfccc.int\)](#)
- Závery Rady, Budovanie udržateľnej Európy do roku 2030 – doterajší pokrok a ďalšie kroky <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14835-2019-INIT/sk/pdf>

- Závery Rady, Komplexný prístup k urýchleniu vykonávania Agendy OSN 2030 pre udržateľný rozvoj – obnova k lepšiemu po kríze spôsobenej ochorením COVID-19
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9850-2021-INIT/sk/pdf>
- Európska komisia, prejav o stave Únie 2021:
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu_2021_address_sk_0.pdf
- Uznesenie Rady Európskej únie a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže: stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027, Ú. v. EÚ C 456, 18.12.2018, s. 1 – 22.
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o vytvorení európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025, COM(2020) 625 final.
- Uznesenie Rady o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v záujme vytvorenia európskeho vzdelávacieho priestoru a neskôr (2021 – 2030), Ú. v. EÚ C 66, 26.2.2021.
- Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o ochrane a vytváraní priestoru občianskej spoločnosti pre mladých ľudí uľahčujúceho zmysluplnú účasť mládeže, Ú. v. EÚ C 501I, 13.12.2021, s. 19 – 23.
- Závery Rady o vykonávaní stratégie EÚ pre mládež (2019 – 2021), Ú. v. EÚ C 504I, 14.12.2021, s. 10 – 11.
- Manifest Youth4Climate [Youth4Climate Manifesto \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/youth4climate), november 2021.

b) VYMEDZENIA POJMOV NA ÚČELY TÝCHTO ZÁVEROV:

„Biodiverzita“ je variabilita živých organizmov zo všetkých zdrojov vrátane okrem iného suchozemských, morských a iných vodných ekosystémov a ekologických komplexov, ktorých sú súčasťou; patrí sem rozmanitosť v rámci druhov, medzi druhmi a rozmanitosť ekosystémov.

„Zmena klímy“: sú zmeny klímy, ktoré sa priamo alebo nepriamo pripisujú ľudskej činnosti, vedúce k zmene zloženia svetovej atmosféry a zhoršeniu prirodzených variácií v klimatických modeloch pozorovaných v porovnateľných časových obdobiach.

„Angažovanosť“: každá činnosť vo všeobecnom záujme vykonávaná na dobrovoľnom základe alebo vo forme dobrovoľníckej misie. Angažovanosť označuje dobrovoľné a nezištné občianske činnosti v prospech iných.

„Životné prostredie“: kombinácia prírodných a socio-ekonomických prvkov, ktoré tvoria rámec životných podmienok jednotlivca, obyvateľstva alebo komunity v rôznom priestorovom rozsahu. Ochrana životného prostredia ako taká zahŕňa prijatie opatrení na obmedzenie alebo odstránenie negatívneho vplyvu ľudskej činnosti na životné prostredie.

„Mentorstvo“: dobrovoľný stredno- až dlhodobý medziľudský vzťah medzi mladým človekom a mentorom štruktúrovaný v profesionálnom rámci.

„Činnosti partnerského učenia“: činnosti, ktoré na úrovni EÚ umožňujú členským štátom, ktoré čelia podobným výzvam v určitej oblasti politiky, pracovať v zoskupeniach a vymieňať si osvedčené postupy, zameriavať sa na výzvy špecifické pre jednotlivé krajiny alebo podporovať konkrétny národný program reforiem, podľa potreby za pomoci partnerských krajín, zainteresovaných organizácií a nezávislých expertov¹⁷.

¹⁷ Uznesenie Rady o riadiacej štruktúre strategického rámca pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v záujme vytvorenia európskeho vzdelávacieho priestoru a neskôr (2021 – 2030) (2021/C 497/01), bod 11.

„Udržateľný rozvoj“: napĺňanie potrieb súčasných generácií spôsobom, ktorý neohrozuje schopnosť budúcich generácií naplniť tie svoje. V rámci udržateľného rozvoja sa podporuje dynamické hospodárstvo, plná zamestnanosť, vysoké štandardy vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a sociálnej a regionálnej súdržnosti, ako aj ochrana životného prostredia v bezpečnom a mierovom svete, v ktorom sa rešpektuje kultúrnu rozmanitosť.

„Mladí ľudia s nedostatkom príležitostí“ sú mladí ľudia, ktorí z ekonomických, sociálnych, kultúrnych, geografických alebo zdravotných dôvodov, pre svoj prisťahovalecký pôvod alebo z dôvodov, ako je zdravotné postihnutie alebo ťažkosti vo vzdelávaní, alebo z akýchkoľvek iných dôvodov vrátane dôvodu, ktorý by mohol viesť k diskriminácii podľa článku 21 Charty základných práv Európskej únie, čelia prekážkam, ktoré im bránia v účinnom prístupe k príležitostiam¹⁸.

¹⁸ Vymedzenie pojmu v článku 2 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2021/888.